

ЗАКОН

О ДУАЛНОМ ОБРАЗОВАЊУ

І. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет закона

Члан 1.

Овим законом уређују се садржај и начин остваривања дуалног образовања, узајамна права и обавезе ученика, родитеља, односно других законских заступника ученика, школе и послодавца, материјално и финансијско обезбеђење ученика, као и друга питања од значаја за дуално образовање.

Одредбе овог закона примењују се на део средњег стручног образовања и васпитања за образовне профиле у трајању од три, односно четири године и специјалистичког образовања, у складу са законом.

Термини изражени у овом закону у граматичком мушком роду подразумевају природни мушки и женски род лица на које се односе.

Значење појмова

Члан 2.

У смислу овог закона утврђују се следећи појмови:

1) „дуално образовање” је модел реализације наставе у систему средњег стручног образовања и васпитања у коме се кроз теоријску наставу и вежбе у школи и учење кроз рад код послодавца, стичу, усавршавају, односно изграђују знања, вештине, способности и ставови (у даљем тексту: компетенције) у складу са стандардом квалификације и планом и програмом наставе и учења;

2) „послодавац” је правно лице или предузетник који испуњава прописане услове за учење кроз рад ученика у дуалном образовању и чија делатност омогућава остваривање садржаја прописаних одговарајућим планом и програмом наставе и учења у дуалном образовању (у даљем тексту: план и програм наставе и учења);

3) „учење кроз рад” је организован процес током кога ученици, под вођством и надзором инструктора и координатора учења кроз рад, у реалној радној околини код послодавца стичу компетенције за рад у одређеном занимању или групи занимања;

4) „инструктор” је лице запослено код послодавца, које непосредно обезбеђује да се током учења кроз рад реализују садржаји прописани планом и програмом наставе и учења и одговорно је да ученици стекну компетенције прописане стандардом квалификације;

5) „координатор учења кроз рад” је лице запослено у средњој стручној школи, односно наставник практичне наставе, који у сарадњи са инструктором планира, прати, реализује и вреднује остваривање учења кроз рад код послодавца;

6) „план реализације учења кроз рад” садржи опис активности, место и динамику остваривања учења кроз рад и доноси се у сарадњи школе и послодавца.

Принципи дуалног образовања

Члан 3.

Дуално образовање заснива се на обавези свих учесника да се руководе најбољим интересом ученика, у складу са следећим принципима:

- 1) партнерство школе и послодавца – сарадња и јасна подела обавеза и одговорности у обезбеђивању квалитетног процеса учења кроз рад;
- 2) успостављање социјалног партнерства на локалном нивоу – укљученост свих заинтересованих страна у процес планирања, реализације и праћења ефеката дуалног образовања кроз утврђени институционални оквир;
- 3) професионалност – успостављање формално-правног односа између ученика, послодавца и школе у процесу образовања;
- 4) етичност – поштовање личности и достојанства ученика и остваривање циљева образовања;
- 5) осигурање квалитета – координација и успостављање стандарда на свим нивоима и праћење ефикасности дуалног образовања;
- 6) каријерно вођење и запошљивост – развој вештина управљања каријером и обезбеђивање већих шанси за запошљавање;
- 7) доступност – једнаки услови за све за квалитетан приступ дуалном образовању;
- 8) релевантност – усклађеност с потребама послодаваца и тржишта рада;
- 9) проходност – приступ различитим подручјима рада у оквиру истог нивоа образовања и ка вишим нивоима образовања;
- 10) целоживотно учење – омогућавање образовања и развоја током целог живота у свим областима живота и рада;
- 11) право избора – слобода избора занимања и образовног профила у оквиру утврђених критеријума;
- 12) једнаке могућности – обезбеђивање једнаких услова за стицање образовања, без икакве дискриминације с обзиром на пол, расну, националну, културну, етничку и верску припадност, језик, сексуалну оријентацију, место боравка, материјално стање, инвалидитет и друга лична својства.

Институционално партнерство и сарадња између министарства надлежног за послове образовања (у даљем тексту: Министарство), Привредне коморе Србије и Завода за унапређивање образовања и васпитања успоставља се ради спровођења дуалног образовања на националном нивоу.

Циљеви дуалног образовања

Члан 4.

Циљеви дуалног образовања су:

- 1) обезбеђивање услова за стицање, усавршавање и развој компетенција у складу с потребама тржишта рада;
- 2) допринос јачању конкурентности привреде Републике Србије;
- 3) обезбеђивање услова за запошљавање по завршеном образовању;
- 4) обезбеђивање услова за даље образовање и целоживотно учење;

- 5) развијање предузимљивости, иновативности и креативности сваког појединца ради његовог професионалног и каријерног развоја;
- 6) обезбеђивање услова за лични, економски и општи друштвени развој;
- 7) развијање способности за тимски рад и осећај личне одговорности у раду;
- 8) развијање свести о важности здравља и безбедности, укључујући безбедност и здравље на раду;
- 9) развијање способности самовредновања и изражавања сопственог мишљења као и самосталног доношења одлука;
- 10) поштовање међусобних права и обавеза ученика и послодавца.

II. ОСТВАРИВАЊЕ ДУАЛНОГ ОБРАЗОВАЊА

Планови и програми наставе и учења

Члан 5.

Основ за доношење планова и програма наставе и учења представља стандард квалификације који утврђује секторско веће за одређени сектор рада, у складу са законом који уређује национални оквир квалификација.

На основу стандарда квалификације из става 1. овог члана Завод за унапређивање образовања и васпитања израђује предлог плана и програма наставе и учења и доставља га Министарству.

План и програм наставе и учења садржи стандард квалификације, обавезне општеобразовне, обавезне стручне и изборне предмете.

У оквиру обавезних стручних предмета налазе се и предмети који се реализују као учење кроз рад.

Исходи учења утврђени за предмете који се реализују у оквиру учења кроз рад су основа за израду плана реализације учења кроз рад и део су школског програма.

Министар надлежан за послове образовања и васпитања (у даљем тексту: министар), уз претходно прибављено мишљење Националног просветног савета и Савета за стручно образовање и образовање одраслих, доноси план и програм наставе и учења.

Стандард квалификације и план и програм наставе и учења иновира се сваких пет година, односно у краћем року ако потребе привреде и технолошког развоја то захтевају.

Обим, период и место реализације учења кроз рад

Члан 6.

Обим учења кроз рад износи најмање 20%, а највише 80% часова од укупног броја часова стручних предмета, у складу са одговарајућим планом и програмом наставе и учења.

Учење кроз рад реализује се у складу са школским календаром током школске године у периоду 8–20 часова, најдуже шест сати дневно, односно 30 сати недељно, у складу с планом и програмом наставе и учења.

Учење кроз рад реализује се у целости код једног, односно више послодаваца у складу са планом и програмом наставе и учења.

Изузетно од става 3. овог члана, део учења кроз рад може да се реализује и у школи у складу с планом и програмом наставе и учења, односно уколико га код послодавца није могуће остварити у целини.

У школи се реализује највише 25% часова учења кроз рад предвиђених планом и програмом наставе и учења.

Упис ученика

Члан 7.

Структура уписа ученика у средње стручне школе по подручјима рада за образовне профиле у дуалном образовању утврђује се у складу с потребама привреде и могућностима даљег школовања будућих ученика.

Школска управа у сарадњи с надлежним органом аутономне покрајине сачињава општински, односно градски предлог плана уписа ученика у средње школе.

У припреми плана уписа из става 2. овог члана потребно је обезбедити услове за укључивање ученика са сметњама у развоју и инвалидитетом и ученика из осетљивих група.

У изради предлога плана уписа из става 2. овог члана учествују и послодавци, организација надлежна за послове запошљавања према седишту локалне самоуправе, Привредна комора Србије и друге заинтересоване стране, у складу са законом.

Приликом уписа у средњу школу, распоређивање ученика за учење кроз рад врше у сарадњи ученик, родитељ, односно други законски заступник, послодавац и школа.

Начин распоређивања ученика за учење кроз рад прописује министар у сарадњи с Привредном комором Србије.

Каријерно вођење и саветовање ученика у дуалном образовању

Члан 8.

Школа подстиче и прати каријерни развој ученика.

Школа формира тим за каријерно вођење и саветовање (у даљем тексту: тим), у циљу јачања вештина управљања каријером и доношења промишљених и одговорних одлука о професионалној будућности ученика.

Тим чине представници запослених у школи, струковних удружења, јединице локалне самоуправе и послодавца, без накнаде. Састанцима тима могу да присуствују и представници родитеља, односно других законских заступника ученика и ученичког парламента.

Тим сарађује са основним школама, нарочито у процесу планирања уписа ученика у средње школе.

Ближе услове о начину рада, активностима и саставу тима прописује министар.

Одговорност ученика, школе и послодавца

Члан 9.

У дуалном образовању ученик похађа наставу у школи и учи кроз рад код послодавца, у складу са стандардом квалификације и планом и програмом наставе и учења.

Школа је одговорна за остваривање плана и програма наставе и учења у целости.

Школа остварује део плана и програма наставе и учења који се односи на теоријску наставу и вежбе и прати, у сарадњи с послодавцем, остваривање дела плана и програма наставе и учења који се односи на учење кроз рад код послодавца.

Послодавац остварује део плана и програма наставе и учења који се односи на учење кроз рад.

Послодавац је одговоран за систематично и квалитетно извођење учења кроз рад у складу са стандардом квалификације и планом и програмом наставе и учења.

Међусобни односи школе и послодавца уређују се уговором, у складу са овим законом.

Заштита права ученика

Члан 10.

Заштита права ученика у дуалном образовању остварује се у складу са законом којим се уређују основе система образовања и васпитања, законом којим се уређује средње образовање и васпитање, законом којим се уређује област рада и заштите на раду, прописима којима се уређује забрана обављања опасног рада за децу и овим законом.

Током учења кроз рад код послодавца забрањени су дискриминација ученика, физичко, психичко, социјално, сексуално, дигитално и свако друго насиље, злостављање и занемаривање ученика, у складу са законом којим се уређују основе система образовања и васпитања и другим законом.

Услови за извођење учења кроз рад код послодавца

Члан 11.

Услови које послодавац мора да испуни ради извођења учења кроз рад, су:

- 1) обављање делатности која омогућава реализацију садржаја учења кроз рад прописане одговарајућим планом и програмом наставе и учења;
- 2) располагање простором, опремом и средствима за рад у складу са правилником о ближим условима у погледу простора, опреме и наставних средстава одређеног образовног профила;
- 3) располагање потребним бројем лиценцираних инструктора у складу са планом и програмом наставе и учења;
- 4) обезбеђивање примене мера безбедности и здравља на раду у складу са законом;
- 5) да над послодавцем није отворен стечајни поступак или покренут поступак ликвидације;
- 6) да одговорно лице код послодавца и инструктор нису осуђивани правноснажном пресудом за кривично дело за које је изречена безусловна казна затвора у трајању од најмање три месеца, као и за кривична дела насиље у породици, одузимање малолетног лица, запуштање и злостављање малолетног лица или родоскврнуће, кривична дела из групе кривичних дела против полне слободе, против привреде, против службене дужности, против правног саобраћаја и против човечности и других добара заштићених

међународним правом, без обзира на изречену кривичну санкцију, да нису правноснажно осуђивани за прекршај из области радних односа и за које није, у складу са законом, утврђено дискриминаторно понашање;

7) да послодавац није правноснажно осуђиван за казнена дела прописана законом којим се уређује спречавање злостављања на раду.

Утврђивање испуњености услова за извођење учења кроз рад код послодавца

Члан 12.

Проверу испуњености услова из члана 11. овог закона врши Привредна комора Србије.

Привредна комора Србије образује Комисију за утврђивање испуњености услова за извођење учења кроз рад код послодавца (у даљем тексту: Комисија) за образовни профил или групу образовних профила.

Комисија која има непаран број чланова у свом саставу, поред стручњака за одговарајућу област рада, обавезно има и наставника из области средњег стручног образовања и васпитања, инспектора рада и представника Министарства.

Чланови комисије свој рад обављају без накнаде.

Захтев за проверу испуњености услова из члана 11. овог закона послодавац подноси Привредној комори Србије најкасније до 30. септембра календарске године која претходи школској години у којој отпочиње обављање учења кроз рад.

Привредна комора Србије, на предлог Комисије, послодавцу који је испунио све прописане услове, издаје Потврду о испуњености услова за извођење учења кроз рад (у даљем тексту: Потврда), у року од 15 дана од дана пријема предлога Комисије.

Привредна комора Србије решењем утврђује да послодавац не испуњава услове за извођење учења кроз рад и ово решење је коначно у управном поступку.

Уколико послодавац престане да испуњава услове прописане чланом 11. овог закона, Привредна комора Србије, на предлог Комисије, доноси решење о престанку испуњености услова за извођење учења кроз рад и ово решење је коначно у управном поступку.

Привредна комора Србије води и редовно ажурира регистар послодавца за које је утврђено да испуњавају услове за извођење учења кроз рад.

Регистар из става 9. овог члана води се као јединствена електронска база података, а подаци из регистра објављују се на званичној интернет страници Привредне коморе Србије.

У регистар из става 9. овог члана, уписују се подаци о регистарском броју Потврде, називу и матичном броју послодавца, имену, презимену и функцији одговорног лица код послодавца и броју и датуму решења о престанку испуњености услова за извођење учења кроз рад.

Трошкове издавања потврде, вођења и уписа у регистар из става 9. овог члана, сноси Привредна комора Србије.

Организација, састав и начин рада Комисије, ближе се уређују општим актом Привредне коморе Србије.

Послове провере испуњености услова за извођење учења кроз рад, издавања исправа из ст. 6–8 овог члана и вођења регистра из става 9. овог члана, Привредна комора Србије обавља као поверене послове.

III. УГОВОРИ У ДУАЛНОМ ОБРАЗОВАЊУ

Члан 13.

Међусобни однос школе, послодавца и ученика, односно родитеља или другог законског заступника ученика, у дуалном образовању уређују се уговором.

Међусобни однос школе и послодавца уређује се уговором о дуалном образовању, а међусобни однос послодавца и ученика, односно родитеља или другог законског заступника ученика уређује се уговором о учењу кроз рад.

1. УГОВОР О ДУАЛНОМ ОБРАЗОВАЊУ

Форма уговора

Члан 14.

Уговор о дуалном образовању се закључује између школе и послодавца, у писменој форми, најмање на период од три, односно четири године, у складу са планом и програмом наставе и учења.

Садржина уговора

Члан 15.

Обавезни елементи уговора о дуалном образовању су:

- 1) назив, седиште и матични број послодавца као и регистарски број Потврде;
- 2) назив и седиште школе;
- 3) образовни профил који је предмет уговора;
- 4) обавеза послодавца да изводи учење кроз рад о сопственом трошку;
- 5) обавезе школе у вези са реализацијом учења кроз рад;
- 6) обавезе послодавца у вези са реализацијом учења кроз рад;
- 7) план и програм реализације учења кроз рад;
- 8) место и временски распоред реализације учења кроз рад;
- 9) максималан број ученика које школа може упутити на учење кроз рад;
- 10) број лиценцираних инструктора које послодавац обезбеђује за те потребе;
- 11) период трајања уговора;
- 12) разлози за престанак важења и за раскид уговора;
- 13) начин решавања евентуалних спорова;
- 14) датум и потписи уговорних страна.

Закључивање уговора о дуалном образовању

Члан 16.

Школа закључује уговор о дуалном образовању с једним или више послодаваца који има Потврду, у циљу обезбеђења услова за остваривање свих садржаја учења кроз рад дефинисаних одређеним планом и програмом наставе и учења.

Приликом избора послодавца школа је у обавези да се руководи најбољим интересом ученика.

Послодавац, који испуњава услове прописане чланом 11. овог закона, може да закључи уговор о дуалном образовању с једном или више школа.

О закљученом уговору из става 1. овог члана школа обавештава Министарство најкасније у року од осам дана од дана закључивања уговора.

Објављивање на званичној интернет страници

Члан 17.

Школа и Привредна комора Србије, најкасније у року од 15 дана од дана закључивања уговора о дуалном образовању, објављују на својој званичној интернет страници основне информације о плану и програму наставе и учења и друге информације од значаја за извођење учења кроз рад.

Раскид уговора од стране послодавца

Члан 18.

Послодавац раскида уговор о дуалном образовању уколико:

- 1) је школи забрањен рад или је укинута у складу са законом;
- 2) школа престане да испуњава прописане услове за образовни профил у ком послодавац реализује учење кроз рад;
- 3) школа не испуњава обавезе предвиђене уговором о дуалном образовању;
- 4) наступе непредвиђене технолошке, економске или организационе промене код послодавца, које спречавају, отежавају или битно мењају обављање делатности.

Раскид уговора од стране школе

Члан 19.

Школа раскида уговор о дуалном образовању уколико:

- 1) је донето решење о престанку испуњености услова за извођење учења кроз рад из члана 12. става 8. овог закона;
- 2) послодавац не испуњава обавезе предвиђене уговором о дуалном образовању;
- 3) послодавац изврши повреду забране из члана 10. овог закона;
- 4) послодавац изврши повреду права ученика прописаних законом.

Школа је дужна да без одлагања обавести Министарство о раскиду и разлозима за раскид уговора о дуалном образовању.

Последице раскида уговора

Члан 20.

Ако је уговор о дуалном образовању раскинут из разлога прописаних у члану 18. тач. 1)–3) овог закона, наставак образовања обезбеђује друга школа коју одреди Министарство.

Ако је уговор о дуалном образовању раскинут из разлога прописаних у члану 18. тачка 4) овог закона, учење кроз рад ученицима обезбеђује школа код другог послодавца с којим има закључен уговор о дуалном образовању.

Ако је уговор о дуалном образовању раскинут из разлога прописаних у члану 19. овог закона, учење кроз рад организује школа, уз подршку Министарства, јединице локалне самоуправе и Привредне коморе Србије, код другог послодавца с којим закључи уговор о дуалном образовању.

2. УГОВОР О УЧЕЊУ КРОЗ РАД

Форма уговора

Члан 21.

Уговор о учењу кроз рад закључују послодавац и ученик, односно родитељ или други законски заступник ученика, у писменој форми.

Уговор о учењу кроз рад закључује се најкасније до почетка школске године у којој почиње реализација учења кроз рад.

Послодавац је дужан да води евиденцију закључених уговора из става 1. овог члана, у складу са законом.

Садржина уговора

Члан 22.

Обавезни елементи уговора о учењу кроз рад су:

- 1) идентификациони подаци послодавца;
- 2) име и презиме ученика и његова адреса становања;
- 3) име и презиме родитеља, односно другог законског заступника ученика и његова адреса становања;
- 4) идентификациони подаци школе коју ученик похађа;
- 5) назив образовног профила;
- 6) потврда здравствене установе да ученик испуњава здравствене услове за образовни профил;
- 7) обавеза послодавца да организује и реализује ученику учење кроз рад у складу с планом и програмом наставе и учења;
- 8) место и време реализације учења кроз рад;
- 9) обавеза ученика да редовно обавља учење кроз рад код послодавца;
- 10) обавеза ученика у вези са временом боравка, учењем, безбедношћу и заштитом здравља током учења кроз рад код послодавца;
- 11) материјално обезбеђење ученика у складу са чланом 33. овог закона;

12) финансијско обезбеђење ученика у складу са чланом 34. овог закона;

13) период трајања уговора;

14) разлози за престанак важења и раскид уговора;

15) начин решавања евентуалних спорова;

16) датум и потпис уговорних страна.

Саставни део уговора је план реализације учења кроз рад.

Члан 23.

Ученик, односно родитељ или други законски заступник ученика може закључити уговор о учењу кроз рад с више послодаваца с којима је школа закључила уговор о дуалном образовању, уколико је то неопходно ради реализације плана и програма наставе и учења.

Раскид уговора од стране послодавца

Члан 24.

Послодавац раскида уговор о учењу кроз рад ако ученик:

- 1) изгуби статус ученика;
- 2) крши обавезе утврђене уговором о учењу кроз рад и законом;
- 3) трајно изгуби здравствену способност за рад у занимању за које се школује.

Раскид од стране ученика, односно родитеља или другог законског заступника ученика

Члан 25.

Ученик, односно родитељ или други законски заступник ученика може да раскине уговор о учењу кроз рад ако:

- 1) ученик изгуби статус ученика у школи или одлучи да промени образовни профил за који се образује;
- 2) ученик трајно изгуби здравствену способност за рад у занимању за које се школује;
- 3) послодавац не испуњава обавезе из уговора о учењу кроз рад код послодавца;
- 4) је донето решење о престанку испуњености услова за извођење учења кроз рад из члана 12. става 8. овог закона;
- 5) послодавац изврши повреду забране из члана 10. овог закона;
- 6) послодавац изврши повреду права ученика прописаних законом.

Последице раскида уговора

Члан 26.

Ако се раскине уговор о учењу кроз рад из разлога наведених у члану 25. тач. 3)–6) овог закона, школа је дужна да ученику организује учење кроз рад у истом образовном профилу код другог послодавца, с којим је закључила уговор о дуалном образовању.

Након раскида уговора из става 1. овог члана, ученик, односно родитељ или други законски заступник ученика и други послодавац, са којим је школа закључила уговор о дуалном образовању, закључују уговор о учењу кроз рад.

О раскиду уговора из става 1. овог члана, односно о закљученом уговору из става 2. овог члана школа обавештава Министарство, а послодавац Привредну комору Србије, најкасније у року од осам дана од дана закључивања уговора.

Уколико школа није закључила уговор о дуалном образовању с другим послодавцем из става 2. овог члана, дужна је да у сарадњи с Министарством и Привредном комором Србије, у року од 15 дана обезбеди услове за наставак учења кроз рад у одговарајућем образовном профилу.

IV. РЕГИСТАР УГОВОРА

Регистар уговора о дуалном образовању

Члан 27.

Регистар уговора о дуалном образовању води Привредна комора Србије, као поверени посао.

У регистар из става 1. овог члана уписују се следећи подаци:

- 1) деловодни број уговора;
- 2) назив и адреса школе;
- 3) назив и адреса послодавца;
- 4) број ученика за које послодавац организује учење кроз рад;
- 5) адреса места извођења учења кроз рад;
- 6) датум и време закључења уговора;
- 7) датум почетка учења кроз рад.

Регистар из става 1. овог члана води се као јединствена електронска база података.

Подаци из става 2. овог члана јавно су доступни и објављују се на званичној интернет страници Привредне коморе Србије.

Упис у регистар

Члан 28.

Послодавац је дужан да Привредној комори Србије достави уговор о дуалном образовању, у року од осам дана од дана закључења уговора, ради уписа у регистар из члана 27. став 1. овог закона.

Копију уговора из става 1. овог члана, послодавац може доставити у штампаној или електронској форми.

V. ИНСТРУКТОР

Инструктор

Члан 29.

Инструктор је лице које:

- 1) је у радном односу код послодавца или које самостално обавља делатност;

2) има радно искуство од најмање три године у одговарајућем занимању или групи занимања за која се ученик образује у дуалном образовању;

3) има најмање исти ниво образовања за одговарајући образовни профил за који се ученик школује;

4) је обавило обуку за инструктора и има потврду о положеном испиту за инструктора (у даљем тексту: лиценца).

Изузетно од става 1. тачка 4) овог члана, инструктор може бити и лице које поседује основе педагошко-дидактичких знања и вештина и има важећа овлашћења да буде инструктор, а која су издала национална или међународна регулаторна тела, из области на које се овлашћење односи.

Инструктор, у сарадњи с координатором учења кроз рад реализује, води и надзире учење кроз рад код послодавца, под условом и на начин којим се обезбеђује безбедност и здравље на раду, у складу са законом.

Инструктор у процесу оцењивања учења кроз рад, сарађује с координатором учења кроз рад.

Број ученика с којима инструктор реализује учење кроз рад прописан је планом и програмом наставе и учења.

Обука и лиценца за инструктора

Члан 30.

Обуку за инструктора спроводи Привредна комора Србије.

Обука из става 1. овог члана траје 40 сати.

Обука из става 1. овог члана обавезно садржи и основе педагошко-дидактичких знања и вештина.

Након завршене обуке из става 1. овог члана, лице полаже испит за инструктора.

Привредна комора Србије образује Комисију за полагање испита за инструктора и спроводи испит за инструктора.

Комисија из става 5. овог члана има у свом саставу, осим стручњака за одговарајућу област рада, најмање по једног представника којег предлаже Министарство и Завод за унапређивање образовања и васпитања.

Чланови комисије из става 6. овог члана, обављају свој рад без накнаде.

Привредна комора Србије издаје лиценцу лицу које је положило испит за инструктора и води регистар о издатим лиценцама.

Лиценца и регистар о издатим лиценцама садрже: регистарски број лиценце, име, презиме и занимање лица које је положило испит за инструктора и назив послодавца код кога је то лице у радном односу.

Трошкове издавања лиценце и вођења регистра о издатим лиценцама сноси Привредна комора Србије.

Висину трошкова обуке и полагања испита за инструктора утврђује општим актом Привредна комора Србије.

Трошкове обуке и полагања испита за инструктора сноси послодавац.

Послове спровођења испита, издавања лиценце и вођења регистра о издатим лиценцама за инструкторе, Привредна комора Србије обавља као поверене послове.

Програм обуке, ближе услове и друга питања од значаја за полагање испита за инструктора, на предлог Завода за унапређивање образовања и васпитања, прописује министар.

VI. ОЦЕЊИВАЊЕ И ИСПИТИ У ДУАЛНОМ ОБРАЗОВАЊУ

Оцењивање ученика

Члан 31.

Инструктор континуирано прати напредовања ученика у сарадњи с координатором учења кроз рад, у циљу стицања компетенција прописаних стандардом квалификације.

Оцењивање ученика врши се у складу с планом и програмом наставе и учења, законом и правилником којим се ближе уређује оцењивање ученика у средњем образовању и васпитању.

Завршни и матурски испит

Члан 32.

Садржина и начин спровођења завршног, односно матурског испита прописани су планом и програмом наставе и учења.

Завршним, односно матурским испитом проверавају се и стечене компетенције у складу са стандардом квалификације.

При провери стечених компетенција током учења кроз рад обавезно учествују квалификовани представници послодаваца, без накнаде.

Представнике послодаваца из става 3. овог члана, именује Привредна комора Србије.

Након положеног завршног, односно матурског испита ученику се издаје јавна исправа, у складу са законом.

Ученик се може уписати на следећи ниво образовања и васпитања, у складу са законом.

Додатак дипломе ученика који је положио завршни, односно матурски испит садржи податак о обиму оствареног учења кроз рад и списак послодаваца код којих је учење кроз рад обављено.

VII. МАТЕРИЈАЛНО И ФИНАНСИЈСКО ОБЕЗБЕЂЕЊЕ УЧЕНИКА

Материјално обезбеђење ученика

Члан 33.

Ученику који обавља учење кроз рад послодавац обезбеђује:

- 1) средстава и опрему за личну заштиту на раду;
- 2) накнаду стварних трошкова превоза од школе до места извођења учења кроз рад и назад, највише у висини цене превозне карте у јавном саобраћају, уколико послодавац није обезбедио сопствени превоз;
- 3) накнаду трошкова исхране у складу са општим актом послодавца;

4) осигурање за случај повреде током учења кроз рад код послодавца.

Послодавац може да обезбеди ученику и покриће трошкова смештаја и исхране у ученичком дому.

Финансијско обезбеђење ученика

Члан 34.

Ученик који обавља учење кроз рад има право на накнаду за учење кроз рад.

Накнада за учење кроз рад исплаћује се једном месечно најкасније до краја текућег месеца за претходни месец по сваком сату проведеном на учењу кроз рад у нето висини од најмање 70% минималне цене рада у складу са законом.

Накнаду из става 2. овог члана сноси послодавац.

VIII. НАДЗОР

Члан 35.

Надзор над спровођењем овог закона врши Министарство.

Инспекцијски надзор врши Министарство преко просветне инспекције.

Надзор који се односи на услове рада и безбедност на раду код послодавца врши министарство надлежно за послове рада – преко инспекције рада.

Надзор над обављањем послова поверених овим законом Привредној комори Србије врши Министарство.

IX. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 36.

Новчаном казном од 50.000 до 100.000 динара казниће се за прекршај школа ако о раскиду уговора из члана 26. став 1. овог закона, не обавести Министарство у року из члана 26. став 3. овог закона.

Новчаном казном од 5.000 до 50.000 динара за прекршај из овог члана казниће се и директор, односно одговорно лице школе.

Члан 37.

Новчаном казном од 50.000 до 100.000 динара казниће се за прекршај послодавац – правно лице или предузетник ако:

- 1) спроводи учење кроз рад супротно члану 6. став 2. овог закона;
- 2) не обезбеди средстава и опрему за личну заштиту на раду из члана 33. тачка 1) овог закона;
- 3) не обезбеди накнаду стварних трошкова превоза од школе до места извођења учења кроз рад и назад из члана 33. тачка 2) овог закона;
- 4) не обезбеди накнаду трошкова исхране из члана 33. тачка 3) овог закона;
- 5) не обезбеди осигурање из члана 33. тачка 4) овог закона;
- 6) не обезбеди накнаду за учење кроз рад из члана 34. став 2. овог закона.

Новчаном казном од 5.000 до 50.000 динара за прекршај из овог члана казниће се и одговорно лице код послодавца.

X. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 38.

Подзаконске акте за спровођење овог закона, министар доноси у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Акте из члана 12. став 13. и члана 30. став 11. овог закона Привредна комора Србије доноси у року од три месеца од дана ступања на снагу овог закона.

До почетка примене закона који уређује национални оквир квалификација, стандард квалификације у дуалном образовању утврђује се у складу са законом којим се уређују основе система образовања и васпитања, осим дела који се односи на опис рада који утврђује Привредна комора Србије.

Члан 39.

Лице које је у радном односу код послодавца или самостално обавља делатност, а које је до ступања на снагу овог закона учествовало у спровођењу практичне наставе у средњем стручном образовању у складу са важећим наставним планом и програмом, има право да Привредној комори Србије поднесе захтев за издавање лиценце за инструктора.

Члан 40.

Влада образује комисију за развој и спровођење дуалног образовања у року од 60 дана од дана ступања на снагу овог закона, ради спровођења и унапређивања дуалног образовања и трогодишњих вредновања остварених резултата.

Члан 41.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”, а примењује се од школске 2019/2020. године.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

I. УСТАВНИ ОСНОВ

Уставни основ за доношење Закона о дуалном образовању садржан је у члану 97. тачка 10. Устава Републике Србије, којим је пописано да Република Србија уређује и обезбеђује, између осталог, систем у области образовања.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Законом о средњем образовању и васпитању („Службени гласник РС”, број 55/13), који је донет 2013. године, није уређено дуално образовање, нити наведени закони препознају овај вид образовања у средњим стручним школама у Републици Србији.

Члан 30. Закона о средњем образовању и васпитању уређује питање практичне наставе и професионалне праксе коју школа може да остварује у сарадњи са привредним друштвом, установом, другом организацијом или другим правним лицем. Такође, прописано је да начин спровођења практичне наставе уређује министар, као и да се време, начин и услови за остваривање практичне наставе и професионалне праксе утврђују уговором.

Имајући у виду наведено, као и стање на тржишту рада Министарство просвете, науке и технолошког развоја (у даљем тексту: Министарство) дефинисало је увођење и развој дуалног образовања као један од приоритетних циљева, што свакако захтева и нормативно уређивање овог вида образовања.

Систем средњег стручног образовања у Републици Србији карактерише недовољна усклађеност са тржиштем рада која се огледа у чињеници да понуда и структура образовног система, застарели курикулуми, као и план уписа у средње школе не одражавају потребе привреде. За последицу имамо високу незапосленост младих која се убраја у једну у највиших у Европи, са изузетно забрињавајућим подацима где се 65% младих са завршеном стручном школом сврстава у дугорочно незапослена лица, а скоро 150.000 младих узраста од 15–24 године не школује се, нити ради.

Са друге стране, на основу свеобухватног истраживања потреба привреде установљено је да се привреда суочава са великим проблемима по питању недостатка компетентног кадра и кадра чије квалификације не одражавају оствареност компетенција, исхода и циљева учења предвиђених курикулумом.

Иако у постојећем систему постоји сарадња између образовања и привреде и практичне наставе по том основу, она се не реализује на адекватан начин и не остварују се очекивани резултати у погледу усвајања знања, вештина и способности односно компетенција, чиме ученици након завршеног средњег стручног образовања нису спремни да се одмах укључе у рад у реалном радном окружењу. Из тог разлога, послодавци морају преузети на себе

трошак увођења младих у посао и обучити их додатним знањима и вештинама потребним да се укључе у рад.

На основу изнетог, долази се до закључка да је потребно обезбедити унапређивање квалитета практичне наставе на начин којим ће се у систем реализације практичних аспеката стручног образовања поред школа укључити и привреда путем увођења система дуалног образовања.

Основна идеја дуалног образовања подразумева стицање теоријских знања у школи, а практичних у компанијама у реалном радном окружењу, имајући у виду да школе не могу испратити брзину техничко-технолошких промена које се дешавају на тржишту. Поред тога, повећањем обима практичне наставе и израдом курикулума у које је укључена привреда – давањем описа послова који одговарају пословима које ће ученици обављати након школовања на будућем радном месту, подиже се квалитет практичне наставе и ствара систем где квалификација заиста представља израз стечених компетенција, што на крају доводи и до повећања запошљивости младих. Тиме и привреда инвестирањем у образовање улаже у своје будуће запослене и на дуги рок решава проблем у погледу кадрова. Инвестирање се не односи само на обезбеђивање материјално-техничких услова и давање накнаде ученицима, већ и именовање запослених – инструктора који ће бити задужени и одговорни за учење кроз рад са ученицима током целог циклуса школовања у складу са предвиђеним курикулумом.

Увођење овог иновативног модела образовања би најпре требало да реши проблем компанија који се тиче недостатка квалификоване радне снаге, смањило незапосленост младих људи до 25 година и трошкове које Министарство издваја за стручно образовање. Овај модел ученицима ће омогућити да се запосле у некој од компанија, покрену свој посао или наставе школовање на високошколским установама.

Осим тога, Стратегија развоја образовања у Србији до 2020. године („Службени гласник РС”, број 107/12), дефинисала је као циљеве у области стручног образовања, следеће: стварање услова за увођење квалитетне радне праксе (стимулација послодаваца нпр. кроз пореске олакшице за развој социјалног партнерства уз њихово учешће у практичној настави, реализацији испита итд.); обезбеђивање да најмање 50% наставника/инструктора практичне наставе у предузећима положи мајсторски испит и буду акредитовани као наставници у надлежној институцији; успостављање система акредитације и сертификације послодаваца и инструктора који раде са ученицима у предузећима; акредитација радних места за реализацију практичне наставе, пореске олакшице за предузећа у којима се реализује практична настава, доношење законске и подзаконске регулативе за финансијске стимулације послодаваца у чијим се привредним друштвима реализује практична настава, те укључивање најмање 10% послодаваца у рад секторских већа, испитних комисија и у реализацију практичне наставе.

Изради Предлога закона о дуалном образовању (у даљем тексту: Предлог закона) приступило се са циљем да се концепција дуалног образовања прилагоди времену, потребама и условима у којима се може одвијати овај процес у Републици Србији, уједно користећи сва искуства европских земаља које имају развијен систем дуалног образовања.

Досадашња искуства у оквиру пројеката подржаних од стране Савезне Републике Немачке, Републике Аустрије и Швајцарске Конфедерације говоре у прилог чињеници да је систем дуалног образовања нашем образовању и нашој привреди неопходан. На основу досадашњег искуства у имплементацији дуалног образовања у коме тренутно учествује 21 стручна школа са 1272 ученика и 68 компанија, са једном генерацијом која је прошла циклус по дуалном моделу и добила запослење, 1800 привредника који су потписивањем изјаве о намерама показали интересовање и спремност да се укључе у систем образовања, неопходна су законска решења са јасно регулисаним правима и обавезама, који ће повезати интересе државе, послодаваца и радника и ученика и стручно образовање ставити у функцију привредног раста и развоја.

Као што смо већ навели, важећи Закон о средњем образовању и васпитању уређује само практичну наставу и професионалну праксу коју школа може да остварује у сарадњи са привредним друштвом, установом, другом организацијом или другим правним лицем, али нису прецизирани услови под којима та сарадња треба да се одвија, односно под којима се обавља учење кроз рад у реалном радном окружењу. Оно што овим законом и одговарајућим подзаконским актима треба да буде прецизирано су услови које привредни субјект треба да испуни да би могао да образује ученике, односно којом делатношћу треба да се бави и које материјално-техничке могућности и услове треба да испуњава.

Предлогом закона омогућава се систематичан, рационалан и постепен приступ увођењу и развијању дуалног образовања уз свеобухватно сагледавање процеса, од почетка до краја школовања. Такође јасно дефинисан систем права и обавеза школе, послодавца и ученика, треба да обезбеди укључивање већег броја компанија и школа у нови модел практичне наставе, усклађивање образовања са потребама привреде, и могућност да компаније добију одговарајуће кадрове, а ученици одговарајућа знања, вештина и способности чиме ће се омогућити бржа и лакша запошљивост младих.

Такође, циљ доношења новог закона је и постизање оптималних резултата у свакој од етапа образовања, било да је у питању образовање за наставак школовања или за ступање у процес рада. Истовремено, отвара се могућност континуиране провере, анализе и модификације остварених резултата.

Како се предложене новине у Предлогу закона не могу решавати подзаконским актом или на други начин, то је неопходно донети закон ради уређивања дуалног образовања.

III. ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

Материја Предлога закона систематизована је у десет глава, и то: I. Основне одредбе; II. Остваривање дуалног образовања; III. Уговори у дуалном образовању; IV. Регистар уговора; V. Инструктор; VI. Оцењивање и испити у дуалном образовању; VII. Материјално и финансијско обезбеђење ученика; VIII. Надзор; IX. Казнене одредбе; X. Прелазне и завршне одредбе.

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Чланом 1. Предлога закона уређује се предмет овог закона, а то су: садржај и начин остваривања дуалног образовања, узајамна права и обавезе ученика, родитеља, односно других законских заступника ученика, школе и послодавца, материјално и финансијско обезбеђење ученика, друга питања од значаја за дуално образовање, као и област примене овог закона.

Чланом 2. Предлога закона утврђује се значење појмова у смислу овог закона, и то следећи појмови: дуално образовање, послодавац, учење кроз рад, инструктор, координатор учења кроз рад и план реализације учења кроз рад.

Чланом 3. Предлога закона утврђује се да се дуално образовање заснива се на обавези свих учесника да се руководе најбољим интересом ученика, у складу са принципима као што су: партнерство школе и послодавца, успостављање социјалног партнерства на локалном нивоу, професионалност, етичност, осигурање квалитета, каријерно вођење и запошљивост, доступност, релевантност, проходност, целоживотно учење, право избора и принцип једнаке могућности. Као посебан принцип на коме се заснива дуално образовање дефинисано је институционално партнерство и сарадња између министарства надлежног за послове образовања (у даљем тексту: Министарство), Привредне коморе Србије и Завода за унапређивање образовања и васпитања успоставља се ради спровођења дуалног образовања на националном нивоу.

Чланом 4. Предлога закона утврђено је да су циљеви дуалног образовања: обезбеђивање услова за стицање, усавршавање и развој компетенција у складу са потребама тржишта рада; допринос јачању конкурентности привреде Републике Србије, обезбеђивање услова за запошљавање по завршеном образовању; обезбеђење услова за даље образовање и целоживотно учење; развијање предузимљивости, иновативности, професионални и каријерни развој сваког појединца; обезбеђивање услова за лични, економски и општи друштвени развој; развијање способности за тимски рад и осећај личне одговорности у раду; развијање свести о важности безбедности и здравља на раду; развијање способности самовредновања, изражавања сопственог мишљења и самосталног доношења одлука и поштовање међусобних права и обавеза ученика и послодавца.

II. ОСТВАРИВАЊЕ ДУАЛНОГ ОБРАЗОВАЊА

Чланом 5. Предлога закона дефинисано је да основ за доношење планова и програма наставе и учења у дуалном образовању (у даљем тексту: план и програм наставе и учења) представља стандард квалификације, које ће утврђивати секторско веће за одређени сектор рада, у

складу са законом који уређује национални оквир квалификација. Улога секторских већа је у повезивању потреба учених на тржишту рада са образовним сектором. На основу стандарда квалификације, Завод за унапређивање образовања и васпитања ће припремити предлог плана и програма наставе и учења који ће донети министар уз претходно прибављено мишљење Савета за стручно образовање и образовање одраслих и Националног просветног савета. Прописано је да се стандард квалификације и план и програм наставе и учења иновира сваких пет година, односно у краћем року ако потребе привреде и технолошког развоја то захтевају.

Чланом 6. Предлога закона прописано је да обим учења кроз рад износи најмање 20%, а највише 80% часова од укупног броја часова стручних предмета, у складу са одговарајућим планом и програмом наставе и учења, а да се изводи у складу са школским календаром током школске године у периоду 8–20 часова, најдуже шест сати дневно, односно 30 сати недељно, у складу са планом и програмом наставе и учења. Дефинисано је и место учења кроз рад, као изузетке и проценат у којем се учење кроз рад може одвијати у школи која мора поседовати одговарајући материјал и опрему.

Члан 7. Предлога закона дефинише начин уписа у средње школе, по подручјима рада и профилима, као и предлагаче плана уписа у средње школе, који тај предлог плана израђују уз учешће различитих актера, као што су: послодавци, служба за запошљавање у јединици локалне самоуправе, Привредна комора Србије и друге заинтересоване стране, с тим што је потребно водити рачуна о обезбеђивању услова за укључивање ученика са сметњама у развоју, инвалидитетом и осетљивих група. Прецизирано је да приликом уписа у средњу школу, распоређивање ученика за учење кроз рад врше у сарадњи ученик, родитељ односно други законски заступник, послодавац и школа, а да начин распоређивања ученика за учење кроз рад прописује министар у сарадњи са Привредном комором Србије.

Чланом 8. Предлога закона прописује се обавеза школе да формира тим за каријерно вођење и саветовање чија је улога у процесу дуалног образовања, јачање вештина управљања каријером и доношења промишљених одлука у избору усмерења и опредељења, у образовању и професионалној активности, са циљем постизања професионалног идентитета, у складу са личним особинама и потребама тржишта рада. Тим чине представници запослених у школи, струковних удружења, представници јединица локалне самоуправе и послодавца, а састанцима тима могу да присуствују представници родитеља, односно других законских заступника ученика и ученичког парламента. Овим чланом прописано је да ближе услове о начину рада, активностима и саставу тима прописује министар.

Чланом 9. Предлога закона дефинише се улога ученика, школе и послодавца у остваривању плана и програма наставе и учења. Школа је одговорна за остваривање плана и програма наставе и учења у целости. Школа остварује део плана и програма наставе и учења који се односи на теоријску наставу и вежбе и прати, у сарадњи с послодавцем, остваривање дела плана и програма наставе и учења који се односи на учење кроз рад код послодавца.

Послодавац остварује део плана и програма наставе и учења који се односи на учење кроз рад и одговоран је за систематично и квалитетно

извођење учења кроз рад у складу са стандардом квалификације и планом и програмом наставе и учења, а међусобни односи школе и послодавца уређују се уговором.

Чланом 10. Предлога закона дефинисано је да се заштита права ученика остварује у складу са законом којим су уређују основе система образовања и васпитања, у складу са посебним законом којим се уређује систем средњег образовања и васпитања. С обзиром да се учење кроз рад одвија код послодавца, неопходно је заштиту права ученика обезбедити и у складу са прописима којима се уређује област рада и заштите на раду, као и прописима којима се уређује забрана обављања опасног рада за децу, као и да су током учења кроз рад код послодавца забрањени дискриминација ученика, физичко, психичко, социјално, сексуално, дигитално и свако друго насиље, злостављање и занемаривање ученика.

Чланом 11. Предлога закона таксативно су наведени услови које послодавац мора да испуни ради извођења учења кроз рад, а који се односе на обављање делатности која омогућава реализацију садржаја учења кроз рад прописане одговарајућим планом и програмом наставе и учења, простор, опрему и наставна средства за рад у складу са правилником о ближим условима у погледу простора, опреме и наставних средстава одређеног образовног профила, број лиценцираних инструктора, обезбеђивање примене мера безбедности и здравља на раду, услови у погледу ликвидности послодавца, услови за одговорно лице послодавца и инструктора, а који се односе на неосуђиваност правноснажном пресудом за кривично дело за које је изречена безусловна казна затвора у трајању од најмање три месеца, као и за кривична дела насиље у породици, одузимање малолетног лица, запуштање и злостављање малолетног лица или родоскврнуће; за кривична дела из групе кривичних дела против полне слободе, против привреде, против службене дужности, против правног саобраћаја и против човечности и других добара заштићених међународним правом, без обзира на изречену кривичну санкцију; да нису правоснажно осуђивани за прекршај из области радних односа и за које није, у складу са законом, утврђено дискриминаторно понашање, као и услов да послодавац није правоснажно осуђиван за казнена дела прописана законом којим се уређује спречавање злостављања на раду.

Чланом 12. Предлога закона утврђено је да проверу испуњености услова послодавца за извођење учења кроз рад врши Привредна комора Србије која у том поступку образује Комисију за утврђивање испуњености услова за извођење учења кроз рад за образовни профил, односно групу образовних профила, а њену организацију, састав и начин рада ближе уређује Привредна комора Србије, општим актом, а Законом је утврђен и састав ове комисије у погледу обавезних чланова и прецизирано да чланови свој рад обављају без накнаде. Овим чланом прописан је и рок за подношење Захтева за проверу испуњености услова и издавање Потврде о испуњености услова за извођење учења кроз рад, а решењем утврђује да послодавац не испуњава прописане услове за извођење учења кроз рада. Члан прописује да Привредна комора Србије, на предлог поменуте комисије, а уколико послодавац престане да испуњава прописане услове доноси решење о престанку испуњености услова за извођење учења кроз рад. Наведена решења

коначна су у управном поступку. Наведене послове Привредна комора Србије обавља као поверене послове.

Чланом је уведена и обавеза вођења регистра послодаваца за које је утврђено да испуњавају услове за извођење учења кроз рад, а коју води и редовно ажурира Привредна комора Србије. Чланом су утврђени подаци који се уписују у овај регистар, као и да се исти води као јединствена електронска база података, а подаци из регистра објављују се на званичној интернет страници Привредне коморе Србије.

III. УГОВОРИ У ДУАЛНОМ ОБРАЗОВАЊУ

Члан 13. Предлога закона регулише постојање две врсте уговора – уговор о дуалном образовању којим се уређује међусобни однос школе и послодавца и уговор о учењу кроз рад којим се уређује међусобни однос послодавца и ученика, односно родитеља или другог законског заступника.

Чл. 14–17. Предлога закона дефинисани су форма и садржина уговора о дуалном образовању, односно обавезни елементи које он садржи, те утврђено да се овај уговор закључује између школе и послодавца. Школа закључује уговор са једним или више послодаваца, који има Потврду о испуњености услова за извођење учења кроз рад, а у циљу обезбеђења услова за остваривање свих садржаја учења кроз рад дефинисаних одређеним планом и програмом наставе и учења. Такође је наглашена и обавеза школе да је приликом избора послодавца у обавези да се руководи најбољим интересом ученика, као и да о закљученим уговорима о дуалном образовању обавести Министарство у року од осам дана од дана закључивања уговора.

Установљава се и обавеза школе и Привредне коморе Србије да најкасније у року од 15 дана од дана закључивања уговора о дуалном образовању, на својим званичним интернет страницама објаве основне информације о плану и програму наставе и учења и друге информације од значаја за учење кроз рад.

Чл. 18–20. Предлога закона прописани су услови и разлози за раскид уговора о дуалном образовању, како од стране школе, тако и од стране послодавца. Одредба члана 20. уређује последице раскида уговора о дуалном образовању, односно начин на који ће се ученицима обезбедити остваривање теоријске, односно практичне наставе у другој школи, односно код другог послодавца.

Чланом 21. и 22. Предлога закона дефинисани су форма и садржина уговора о учењу кроз рад који закључују послодавац и ученик, односно родитељ или други законски заступник ученика, најкасније до почетка школске године у којој почиње реализација учења кроз рад, као и обавезу послодавца да води евиденцију закључених уговора о учењу кроз рад.

Члан 23. Предлога закона прописује могућност да ученик, односно родитељ или други законски заступник ученика закључе уговор о учењу кроз рад са више послодаваца уколико је то неопходно ради реализације плана и програма наставе и учења.

Чл. 24–26. Предлога закона прописани су услови и разлози за раскид уговора о учењу кроз рад, како од стране послодавца, тако и од стране ученика, односно родитеља, или другог законског заступника ученика. Одредба

члана 26. уређује последице раскида уговора о учењу кроз рад, односно начин на који ће се ученицима обезбедити услови за наставак учења кроз рад код другог послодавца.

IV. РЕГИСТАР УГОВОРА

Члан 27. Предлога закона прописује да вођење Регистра уговора о дуалном образовању, као поверени посао води Привредна комора Србије, а таксативно се наводе и подаци који се уписују у овај регистар, који се води као јединствена електронска база података и јавно је доступна, јер се објављује на званичној интернет страници Привредне коморе Србије.

Чланом 28. Предлога закона утврђено је да је послодавац дужан да Привредној комори Србије достави уговор о дуалном образовању, у року од 8 дана од дана закључења тог уговора, ради уписа у наведени регистар.

V. ИНСТРУКТОР

Чланом 29. Предлога закона дефинисан је појам инструктора, као и услове у погледу радног односа, радног искуства, нивоа образовања и обуке уз потврду о положеном испиту за инструктора, које инструктор мора да испуњава. Прописано је да изузетно од обавезе да похађа обуку и има потврду о положеном испиту за инструктора, инструктор може бити и лице које поседује основе педагошко-дидактичких знања и вештина и има важећа овлашћења да буде инструктор, која су издала национална или међународна регулаторна тела, из области на које се овлашћење односи.

Обавезе инструктора су да, у сарадњи са координатором учења кроз рад, реализује, води и надзире рад код послодавца, учествује у процесу оцењивања учења кроз рад, те да надзире начин на који се обезбеђује безбедност и здравље на раду, а број ученика са којима он може да реализује учење кроз рад прописан је планом и програмом наставе и учења.

Чланом 30. Предлога закона прописана је надлежност Привредне коморе Србије да спроводи обуку за инструктора у трајању од 40 сати, која обавезно садржи и основе педагошко-дидактичких знања и вештина, да образује Комисију која ће спроводити испит за инструктора, а да ће у саставу Комисије као обавезни чланови, поред стручњака за одговарајућу област рада, учествовати и најмање по један представник кога предлаже Министарство и Завод за унапређивање образовања и васпитања, а прецизирано је да чланови Комисије овај рад обављају без накнаде. Привредна комора Србије издаје и сноси трошкове издавања лиценце лицу које је положило испит за инструктора, и води и сноси трошкове вођења регистра о издатим лиценцама, а подаци који се уписују у лиценцу и регистар таксативно су наведени. Трошкове обуке инструктора сноси послодавац инструктора, а висину тих трошкова утврђује својим општим актима Привредна комора Србије. Поменуте послове Привредна комора Србије обавља као поверене, а програм обуке, ближе услове и друга питања од значаја за полагање испита за инструктора, на предлог Завода за унапређивање образовања и васпитања, прописује министар.

VI. ОЦЕЊИВАЊЕ И ИСПИТИ У ДУАЛНОМ ОБРАЗОВАЊУ

Чланом 31. Предлога закона прописано је да инструктор континуирано прати напредовање ученика у сарадњи с координатором учења кроз рад, у циљу стицања компетенција прописаних стандардом квалификације, а да се оцењивање ученика врши у складу с планом и програмом наставе и

учења, законом и правилником којим се ближе одређује оцењивање ученика у средњем образовању и васпитању.

Чланом 32. Предлога закона уређена су питања од значаја за садржину и начин спровођења завршног и матурског испита у дуалном образовању, комисија за проверу стечених компетенција која свој рад обавља без накнаде, као и питања која се односе на јавне исправе и додатак дипломе који се издаје ученику који је положио завршни или матурски испит у дуалном образовању.

Значајно је нагласити да је у овом члану утврђена проходност, односно могућност уписа ученика у дуалном образовању на следећи ниво образовања у складу са законом.

VII. МАТЕРИЈАЛНО И ФИНАНСИЈСКО ОБЕЗБЕЂЕЊЕ УЧЕНИКА

Чланом 33. Предлога закона дефинисано је да за материјално обезбеђење ученика, послодавац издваја сопствена средства и таксативно су наведене обавезе послодавца у погледу материјалног обезбеђења ученика.

Чланом 34. Предлога закона прописано је да као финансијско обезбеђење, ученик који обавља учење кроз рад има право на накнаду за учење кроз рад, која се исплаћује једном месечно за претходни месец и то за сваки сат проведен на учењу кроз рад у нето висини од најмање 70% минималне цене рада у складу са законом, а средства за ову намену обезбеђује послодавац.

VIII. НАДЗОР

Чланом 35. Предлога закона се прописује да надзор над спровођењем овог закона и над обављањем послова поверених Привредној комори Србије, врши Министарство, инспекцијски надзор врши Министарство преко просветне инспекције, осим у делу који се односи на услове рада и безбедност на раду код послодавца, који врши министарство надлежно за послове рада – преко инспекције рада.

IX. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Чл. 36. и 37. Предлога закона прописане су новчане казне за прекршај школе, као и директора, односно одговорног лица школе и новчана казна за прекршај послодавца, односно одговорног лица код послодавца.

X. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 38. Предлога закона прописује се рок за доношење подзаконских аката. Министар доноси подзаконске акте за спровођење овог закона у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона, а акте из члана 12. став 13. и члана 30. став 11. овог закона Привредна комора Србије доноси у року од три месеца од дана ступања на снагу овог закона (акт о организацији, саставу и начину рада Комисије за утврђивање испуњености услова за извођење учења кроз рад код послодавца и акт о висини трошкова обуке и полагања испита за инструктора).

Овим чланом прописано је и да ће до почетка примене закона који уређује национални оквир квалификација, стандард квалификације у дуалном образовању бити утврђен у складу са законом којим се уређују основе

система образовања и васпитања, осим дела који се односи на опис рада који утврђује Привредна комора Србије.

Члан 39. Предлога закона прописује да лице које је у радном односу код послодавца или самостално обавља делатност, а које је до ступања на снагу овог закона учествовало у спровођењу практичне наставе у средњем стручном образовању у складу са важећим наставним планом и програмом, има право да Привредној комори Србије поднесе захтев за издавање лиценце за инструктора.

Члан 40. Предлога закона прописује рок од 60 дана од дана ступања на снагу овог закона у којем ће Влада ће образовати комисију за развој и спровођење дуалног образовања, ради спровођења и унапређивања дуалног образовања и трогодишњих вредновања остварених резултата.

Члан 41. Предлога закона прописује да ће овај закон ступити на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”, а да се примењује од школске 2019/2020. године.

IV. ПРОЦЕНА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА ПОТРЕБНИХ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА

Предлогом закона планира се почетак примене закона почев од школске 2019/20. године тако да средства у 2017. и 2018. години нису потребна. Износ потребних средства у 2019. и 2020. години наведен је у тексту који следи:

1. Обезбеђење ученичког кредита ученику који је уписао образовни профил који се налази на листи дефицитарних занимања коју дефинише Национална служба за запошљавање. Кредит се исплаћује у износу од 5400,00 динара месечно десет месеци годишње. Планирано је да се кредит додељује само у првој години учења.

За три месеца 2019. године, протребно је обезбедити средства средства за 180 ученика у износу од **2.916.000,00 динара**.

Ова средства за 2019. биће лоцирана на :

Програм 2007

ПРОГРАМСКА АКТИВНОСТ 0003 –Индивидуална помоћ ученицима

Конто: 621000 Набавка домаће финансијске имовине

За 10 месеци 2020. године, протребно је обезбедити средства за 180 ученика у износу **9.720.000,00 динара**.

Ова средства за 2020. биће лоцирана на :

Програм 2007

ПРОГРАМСКА АКТИВНОСТ 0003 –Индивидуална помоћ ученицима

Конто: 621000 Набавка домаће финансијске имовине

Напомињемо да је ова сума већ обезбеђена у оквиру постојећих лимита Министарства просвете, науке и технолошког развоја за програм ученички

и студентски стандард.

2. Финансирање плата, пореза и доприноса за координатора учења кроз рад.

Координатор учења кроз рад је лице запослено у средњој стручној школи, односно наставник практичне наставе који у сарадњи са инструктором планира, прати и вреднује остваривање учења кроз рад код послодавца.

За свако одељење неопходно је обезбедити ангажовање једног координатора учења кроз рад. Ангажовање ових лица не представља додатно запошљавање због тога што ће поменути посао обављати већ запослени наставници средњих стручних школа ангажовани на пословима наставника практичне наставе. У 2019. години очекује се да буде уписано око 100 одељења ученика у дуалном образовању и за свако одељење треба планирати по једног координатора учења кроз рад, односно укупно 100 координатора. У 2020. години укупан број ангажованих координатора износиће 200.

Укупни бруто износ средстава за 100 координатора је око 7.000.000 динара месечно односно укупно 21.000.000 динара за три месеца у 2019. години.

Ова средства за 2019. годину биће на :

Програм 2004

ПРОГРАМСКА АКТИВНОСТ 0001 – Реализација делатности средњег образовања и образовања одраслих

Конто: 411100 Плате, додаци и накнаде запослених – **17.812.000,00 динара**

Конто: 412000 Социјални доприноси на терет послодавца – **3.188.000,00 динара**

За 12 месеци 2020. године, потребно је обезбедити средства за 100 координатора у износу од 7.000.000 динара месечно, односно укупно 84.000.000,00 динара.

За три месеца 2020. године, потребно је обезбедити средства за додатних 100 координатора који ће започети посао у школској 2020/21. години у износу од 7.000.000 динара месечно, односно укупно 21.000.000,00 динара.

Укупна потребна бруто средства у 2020. години износиће 105.000.000,00 динара

Ова средства за 2020. биће на :

Програм 2004

ПРОГРАМСКА АКТИВНОСТ 0001 – Реализација делатности средњег образовања и образовања одраслих

Конто: 411100 Плате, додаци и накнаде запослених – **89.059.000,00динара**

Конто: 412000 Социјални доприноси на терет послодавца –
15.941.000,00динара

Напомињемо да је ова сума већ обезбеђена у оквиру постојећих лимита Министарства просвете, науке и технолошког развоја за програм средње образовање.

АНАЛИЗА ЕФЕКТА ПРОПИСА ПРЕДЛОГА ЗАКОНА О ДУАЛНОМ ОБРАЗОВАЊУ

1. Који су проблеми које закон треба да реши?

Привреда Србије и њен развој у великој мери зависе и од квалитета и доступности радне снаге. У Србији, упркос великој незапослености (нарочито младих), постоје отворена радна места за квалификовану радну снагу, пре свега у занатско-техничким занимањима, на која послодавци не могу да запосле одговарајући кадар.

Послодавци не могу да дођу до потребних радника са средњом стручном спремом, и у већини случајева немају капацитете, властите ресурсе, нити времена за њихову додатну обуку, што већ низ година има за последицу значајан број непопуњених радних места. У актуелној економској ситуацији ова појава није занемарљива. Незапосленост утиче на раст сиромаштва, посебно у сегменту популације младих, као и на све више опадајућу стопу наталитета.

Разна истраживања показују да послодавци знатно чешће организују обуке да би покрили недостатке у едукацији младих за време њиховог школовања, него што спроводе или младе шаљу на оне високософистициране и напредне обуке. Истраживање је показало да су од 2001. до 2012. године привреду недостаци образовног система коштали скоро 3,5 млрд. евра¹. Наведени проблеми демотивишу послодавце да запошљавају младе и неискусне људе, јер у одређеном периоду имају истовремено превелика пореска оптерећења, улагање у доквалификацију новозапослених и губитак због ниже продуктивности у периоду њихове адаптације.

Предлог привреде је да је неопходно увођење дуалног образовања, како би се омогућило стицање практичних знања и вештина ученика у току трајања образовања.

Иако пружају најдиректнију могућност за сусрет средњошколаца и послодаваца, тренутно се практична настава и професионална (ученичка) пракса изводе на начин који није одговарајући и не даје очекиване ефекте у виду усвајања вештина и развоја компетенција.

Практична настава се од 1992. до 2003. године у средњем стручном образовању реализовала по истим програмима. Од 2003. године се мењала како су се мењали целокупни планови и програми наставе и учења у 59 огледних профила. Међутим, место реализовања практичне наставе се није променило – у већини школа практична настава се реализује у школским радионицама које нису адекватно опремљене. Са друге стране, како се технологија производње и обављање процеса рада у савременим условима пословања веома брзо мења, послодавци морају у циљу опстанка на тржишту пратити те промене усвајањем нових технологија и употребом нових техника и опреме производње. Школе својом опремом у школским радионицама не могу пратити те промене и најчешће ученици користе за практичан рад ону опрему, тј. машине које су у послодавци расходовали као застареле. Исто тако,

¹ др Ристић, З., Рајић, Д., Павловић, Љ.: Бољи услови за запошљавање младих (стр. 14); Унија послодаваца Србије, 2013, Београд

наставници практичне наставе нису у могућностима да ученицима пренесу знања и вештине које се мењају током времена због технолошког напретка, као начин понашања у радном окружењу, јер и сами немају то практично искуство. Истовремено, учењем у реалном радном окружењу се развијају вештине и склоности ка раду, које се тешко могу развити у вештачки креираном и симулираном амбијенту.

Чак и када се практична настава одвија у компанијама, квалитет није на задовољавајућем нивоу, јер се сам концепт практичне наставе заснивао на обавези школа да ученицима обезбеде место за обављање праксе. Потребне послодаваца за образовним профилима уопште нису узимане у обзир, а практична настава се организовала на начин да се изађе у сусрет школама како би испуниле тражену форму. Компаније нису имале обавезу да делегирају запосленог који ће се бринути да ученик током трајања практичне наставе стекне сва знања и вештине предвиђене наставним планом и програмом., и нису постојали уговорни односи којима би се регулисале сва права и обавезе ученика и послодаваца током трајања практичне наставе.

Унапређивањем квалитета практичне наставе које се постиже дуалним образовањем, односно учењем кроз рад, ствараће се и подстицати предузетнички дух и samozapošljavanje јер ће ученици бити у прилици да у реалном радном окружењу науче много тога што се у школи не учи, стећи ће разне вештине, биће у прилици да развијају предузетнички дух и да се можда одлуче и на покретање сопственог бизниса по завршетку школовања

Ако нема искуство из праксе, млад човек се тешко одлучује и на покретање самосталног бизниса. Истраживања показују да ће само 3% до 5% младих људи покренути самостални посао², ако током школовања нису стицали неко радно искуство, али у оним срединама у којима јесу стицали то искуство, 15% до 20% младих који су завршили школовање ће покренути сопствени бизнис.

Према последњим статистичким подацима (Анкета о радној снази за први квартал 2017, извор: РЗС), у Србији је око 452.800 незапослених лица, од којих је скоро петина становништво старости 15 до 24 године.

- Међу младим незапосленим људима, 62% нема никакво радно искуство, а око 150 000 младих (старости од 15 до 24 године) нити се школује, нити ради.

- Искуство показује да када млад човек пола године после школовања нема посао, остају трајне последице по његову продуктивност. Када инжењер не ради три године он губи знања која је стекао у школи, не стиче знања која би могао стећи на послу, губи самопоуздање и самопоштовање и то више није тај квалитет када једном нађе посао.

Садашњи систем средњег стручног образовања у Републици Србији је превасходно школски, а учење на раду, и када га има, одвија се у виртуелним школским радионицама, док се у предузећима ретко одвија.

- Стопа наставка школовања од основне до средње школе у Србији је око 92% (осталих 8% одустану од даљег школовања).

² OECD (2016), *Competitiveness in South East Europe: A Policy Outlook*, Competitiveness and Private Sector Development, OECD Publishing, Paris, p.126 [http:// dx.doi.org/10.1787/9789264250529-en](http://dx.doi.org/10.1787/9789264250529-en)

- Од укупног броја ученика који после завршене основне школе наставе школовање, 75% ученика определили за средње стручне школе, али се око четвртина тог броја определили за економију, право и медицину. Друга четвртина се определили за неку од школа која ће омогућити лакши улаз на факултет него гимназија.

- За трогодишње школовање за занатска занимања се определили око 15% ученика који настављају школовање по завршној основној школи.

- Занимљиво је да многи ипак не упишу факултет или га не заврше, па на крају имамо податак да је у структури активног становништва Србије, највеће учешће становништва са завршеном средњом стручном школом (52%), док је учешће становништва са високим образовањем мање од 18%.

- Истовремено, међу незапосленима највише оних оних са средњом школом (чак 65%), па и међу онима који се налазе у категорији дугорочно незапослених лица.

Имајући у виду наведено, као и стање на тржишту рада Министарство просвете, науке и технолошког развоја (у даљем тексту: Министарство) дефинисало је увођење и развој дуалног образовања као један од приоритетних циљева, што свакако захтева и нормативно уређивање овог вида образовања.

Изради Закона о дуалном образовању приступило се и са циљем да се концепција дуалног образовања прилагоди времену, потребама и условима у којима се може одвијати овај процес у Републици Србији, уједно користећи сва искуства европских земаља које имају развијен овај систем образовања.

У изради Закона су коришћена искуства стечена током реализације пилот пројеката развоја дуалног образовања у Србији.

У пилот пројекте дуалног образовања које у Србији подржавају Немачка организација за техничку сарадњу (ГИЗ), Швајцарска агенција за развој и сарадњу (СДЦ) и заједнички пројекат привредних комора Србије и Аустрије, закључно са претходном школском годином (2016/2017), било је укључено више од 60 компанија, 18 школа, са преко 900 ученика.

Увођење елемената дуалног образовања у средње стручно образовање у Србији започело је 2013. године пројектом Немачке организације за техничку сарадњу (ГИЗ) „Реформа средњег стручног образовања у Србији”. Тада су у редован систем школовања уведена три образовна профила - индустријски механичар, електричар и бравар-заваривач.

Аустрија се укључила у сектор услуга (образовни профил трговац и техничар за логистику и шпедицију). Потписивањем Меморандума о сарадњи између Привредне коморе Србије, Министарства просвете, науке и технолошког развоја РС, Савезног министарства за Европу, интеграцију и спољне послове Републике Аустрије и Привредне коморе Аустрије, 09. фебруара 2016. и званично је потврђена подршка Републике Аустрије у развоју елемената дуалног образовања у средњем стручном образовању у Републици Србији.

Кроз Пројекат Привредне коморе Србије и Привредне коморе Аустрије, од фебруара 2017. године у Трговачкој школи у Београду је организовано образовање за целу генерацију ученика првог разреда трогодишњег профила трговац. Укупно 120 ученика се образовало за трговца по дуалном моделу у сарадњи са 5 пет компанија. Истовремено, у сарадњи пре свега са великим

аустријским шпедитерским компанијама, али и другим заинтересованима развијен је нови образовни профил – техничар за логистику и шпедицију.

Швајцарска је преко Швајцарске организације за развој – СДЦ инвестирала у развој профила по дуалном моделу образовања за сектор дрвно-прерађивачке индустрије (образовни профил оператер за израду намештаја).

Сви профили су изабрани на основу потражње предузећа и тржишта рада, од стране одговорних актера - МПНТР, ЗУОВ, ПКС, НСЗ, Савета за стручно образовање и образовање одраслих, асоцијација средњих стручних школа (а пре свега машинских и електротехничких школа).

У свим предузећима која учествују у дуалном образовању у оквиру пројеката, лица која су задужена за рад са ученицима - инструктори похађали су обуку засновану, поред осталог и на стицању педагошко-дидактичких знања и вештина потребним за рад са ученицима. Ова обука је, истовремено, обухватила и све елементе законодавног оквира релевантног за боравак ученика у компанијама (као што су прописи у области образовања прописи у области рада и радних односа, заштите на раду) , као и упознавање са делом наставног плана и програма који се реализује код послодаваца. Обуку су држали тренери из области образовања – представници Завода за унапређивање образовања и васпитања, наставници, као и стручњаци за дуално образовање из Аустрије са великим искуством у овој области. На појединим обукама, поред будућих инструктора, учествовали су и наставници практичне наставе са чијим школоама су послодаваци успоставили сарадњу. Обука инструктора је трајала у највећем броју случајева три радна дана.

Приликом укључивања послодаваца у дуални систем образовања сагледаване су могућности послодаваца да реализују наставни план и програм. То се одосило на сагледавање могућности за реализацију сваке наставне јединице и сагледавање материјално-техничких услова у погледу располагања адекватном опремом, постројењима, машинама, радним амбијентом, потребним материјалом итд., као и услова у погледу постојања адекватног броја запослених задужених за инструкторски рад са ученицима. Како у реалности није било могуће очекивати да ће сваки послодавац бити у могућности да у потпуности реализује план и програм наставе и учења, стицање потребних знања и вештина је вршено или у другим предузећима или у школи.

Наставници практичне наставе имали су улогу да прате реализацију наставног плана и програма и да се старају о томе да сви ученици усвоје знања и вештине које су предвиђене. Такође, имали су задатак да сарађују са инструкторима и пруже им подршку у реализацији плана, програма и праксе код послодаваца, као и подршку у решавању тешкоћа и изазова који су се јавили у раду са ученицима током обављања практичне наставе. На тај начин, и наставници су имали прилику да унапреде своја практична знања и да се упознају са реалним процесом рада како би могли обављати квалитетнију припрему ученика за учење код послодаваца.

Што се тиче избора нових образовних профила за дуално образовање је извршен спровођењем нове методологије уписне политике у средње стручне школе, која се за разлику од претходних година, заснива на уважавању и сагледавању потреба привреде за кадровима на локалном, регионалном и националном нивоу. У спровођењу нове методологије учествовало је више

актера: задатак ПКС је био да у сарадњи са јединицама локалне самоуправе и Националном службом за запошљавање, на нивоу целе земље, сагледа реалне потребе привреде и прикупи податке по питању потребног кадра. Прикупљени подаци су достављени Министарству просвете на основу којих је донета коначна одлука о броју и структури уписа ученика за наредну школску годину. Упис у средње школе, испланиран на овај начин, представља још један од великих корака у низу учињених, у циљу премошћавања великог јаза који постоји између система образовања и привреде, а у коме активно учествује и привреда, преко Привредне коморе Србије.

За укључивање у дуални систем образовања интересовање је исказало 350 послодаваца, а 62 образовна профила су идентификована као потребна привреди.

Међутим, како нису сви образовни профили прилагођени дуалном систему образовања (у погледу обима практичне наставе и нису израђени на основу информација о потребама које је дала привреда), за нову школску годину припремљено је, поред пет постојећих, 14 нових образовних профила по којима ће се школовати 2000 ученика, у сарадњи са 60 школа, око 200 послодаваца у 40 градова широм Републике Србије.

Други образовни профили, у складу са потребама привреде, биће модернизовани и припремљени за следећу школску годину. То значи да ће у изради планова и програма наставе и учења бити укључена и привреда, како би опис посла образовних профила одговарао радним местима у реалном радном окружењу за које се ученици школују.

2. Који су жељени циљеви доношења закона

Закон о дуалном образовању, као посебни закон којим се уређује садржај и начин остваривања, има за циљ уређење учења кроз рад за ученике средњих стручних школа, а ради:

- унапређења средњег стручног образовања које ће бити прилагођено потребама привреде;
- стицања теоријских знања у школи, а практичних у компанијама у реалном радном окружењу имајући у виду да школе не могу испратити брзину техничко-технолошких промена које се дешавају на тржишту;
- повећања обима и квалитета практичне наставе;
- израде плана и програма наставе и учења који одговарају потребама привреде, односно описом послова који одговарају пословима које ће ученици обављати након школовања на будућем радном месту;
- омогућава се систематичан, рационалан и поступан приступ увођењу и развијању дуалног образовања уз свеобухватно сагледавање процеса, од почетка до краја школовања;
- стварање система у којем квалификација која се стиче на крају дуалног образовања заиста представља израз стечених компетенција, чиме се повећања упошљивости младих;
- инвестирање привреде у образовање ради улагања у своје будуће раднике, чиме ће се на дужи рок решити проблем недостатка одређених квалитетних кадрова;

- обезбеђивање услова за запошљавање након завршеног дуалног образовања;
- умањење трошкова које Министарство издваја за стручно образовање;
- омогућавање, односно повећавање шанси да се ученици запосле у некој од компанија у којима се изводило учење кроз рад,
- изградња предузетничког духа код младих и подстицај покретања сопственог посла, као и наставка школовања на струковним студијама и факултетима.

Ради праћења реализације прописаних циљева и превентивног предузимања корективних мера, Закон предвиђа оснивање Комисије за развој и имплементацију дуалног образовања, која ће на сваке три године о предузетим активностима и постигнутим резултатима подносити извештај Влади.

3. Да ли су разматране могућности за решавање проблема без доношења акта?

и

4. Зашто је доношење закона најбољи начин за решавање проблема

Имајући у виду да је дуално образовање специфичан вид средњег стручног образовања, у који су, поред ученика, наставника и школа укључени и послодавци и њихови запослени, Привредна комора Србије, родитељи, односно други законски заступници ученика средњих школа, те уређење међусобних права и обавеза свих ових актера захтева доношење закона којим ће се ово уредити.

Имајући у виду да Закон прописује низ процедура, које не могу бити предмет подзаконског акта, закон је био једина могућност уређења дуалног образовања.

5. На кога ће и како највероватније утицати решења у Закону?

Решења у Закону ће утицати на:

1) Ученике – обезбеђивањем квалитетније практичне наставе, односно учења кроз рад, ученици стичу, усавршавају и изграђују знања, вештина и способности, чиме се постиже стварање могућности лакшег и бржег запошљавања; кроз формално образовање обезбедиће се квалитетно функционално образовање; реализација образовних профила по моделу дуалног образовања неће утицати на запосленост у смислу да ће већ запослене раднике заменити ученици јер ученици нису запослени и не раде, већ уче кроз рад. Иако се може рећи да на трећој години школовања ученици постају продуктивни и доприносе стварању профита једне компаније, они не могу заменити квалификованог радника јер су још увек ученици; на првој години проводе свега један или ниједан дан у компанији, на другој два, а у трећој два или три дана (у зависности од образовног профила), што их никако не чини правим запосленим лицима.

2) Наставнике – наставници практичне наставе у стручним школама који су сходно наставном плану и програму били ангажовани у обуци ученика у оквиру практичне наставе, у оквиру профила који ће бити у дуалном

образовању наставиће да раде са ученицима исти посао али ће практичну наставу обављати у предузећу и ти наставници практичне наставе зваће се координатори учења кроз рад код послодавца, за разлику од наставника практичне наставе у профилима који нису у дуалном образовању;

3) Привреду/предузећа – обезбеђивање дефицитарних кадрова, обезбеђивање квалитетнијих кадрова који имају потребне компетенције и способни су да изађу у сусрет потребама савремене привреде и захтевима тржишта рада, унапређење конкурентности на међународном тржишту;

4) Запослене у предузећима / инструкторе – запослене у предузећима који су најбољи у свом послу, а који су и до сада имали улогу увођење у посао младих односно новопримљених у предузећима, директори ће упутити на похађање обуке за стицање лиценце односно основа педагошко-дидактичких знања и вештина неопходних за обучавање ученика у дуалном систему образовања; након стицања лиценце, директори ће их именовати за инструктора, а у зависности од броја ученика које приме на учење кроз рад, инструктори ће обучавати ученике или пуно радно време или само део радног времена;

5) Завод за унапређивање образовања и васпитања – у оквиру Законом прописаних послова које Завод редовно обавља активно ће учествовати у припреми прописаних услова за остваривање дуалног образовања. Наиме, Центар за стручно образовање и образовање одраслих, као организациона јединица Завода, у складу са Предлогом закона о основама система образовања и васпитања у опису послова имаће и припрему дела плана и програма наставе и учења средњег стручног образовања, припрему стандарда квалификација за образовне профиле у стручном образовању као и припрему садржаја програма обуке и испита за инструкторе за извођење учења кроз рад код послодавца;

6) Привредну комору Србије – с обзиром на то да је један од основних задатака (стратешких циљева) ПКС заступање интереса привреде Србије, а да је један од основних интереса привредних субјеката – чланова ПКС доступност и расположивост образованих кадрова, учешћем у реализацији дуалног образовања ПКС ће пружити адекватну подршку својим чланицама. ПКС ће тиме проширити спектар услуга привредницима Србије;

7) Јединице локалне самоуправе – имајући у виду да имају представнике у школском одбору стручних школа утицаће на доношење најважнијих одлука које се односе поред осталог и на профиле у дуалном образовању;

8) Родитеље ученика – услед бржег запошљавања родитељи неће бити принуђени да и након завршетка школовања и даље издржавају своју децу која не могу да нађу посао и себи обезбеде егзистенцију;

9) Буџет Републике Србије – мањи издаци за потребе средњег стручног образовања, али и мањи издаци за различите врсте социјалне помоћи незапосленима.

6. Какве ће трошкове примена закона изавати грађанима и привреди, а нарочито малим и средњим предузећима

1) Директни трошкови учешћа у дуалном образовању за привреднике у Републици Србији су прибављање одговарајућих докумената (доказ о обављању делатности која омогућава реализацију садржаја учења кроз рад

прописане одговарајућим планом и програмом наставе и учења; доказ да над послодавцем није отворен стечајни поступак или покренут поступак ликвидације, као и да одговорно лице код послодавца и инструктор нису осуђивани правноснажном пресудом за прописано кривично дело и др.), а који ће бити потребни за стицање потврде о испуњености услова за извођење учења кроз рад (приближан износ прибављања наведених документа је око 500 динара у случају да послодавац не жели да се прибаве службеним путем), као и трошкови у вези са обуком и испитом инструктора.

Стратешка намера је да у дуалном образовању учествују само послодавци који имају интереса за то односно који имају проблем са проналажењем адекватних кадрова, а у скаду са тим очекује се да ће ти послодавци моћи и бити спремни да плаћају трошкове обуке и испита за инструкторе, као и да ученицима обезбеђују материјално-финансијска средства.

Привредна комора Србије ће сносити трошкове обучавања тренера који ће даље обучавати инструкторе из предузећа, као и полагања испита за инструкторе у следеће 4 године и то кроз пројекат који има са Привредном комором Аустрије.

За процену трошкова обуке инструктора могу да послуже подаци из пројекта са Привредна комора Аустрије. Илустрације ради, овим пројектом је планирано да у току 4 четири године (колико ће трајати реализација пројекта) буде одржан укупно 91 тренинг (1 тренинг тренера и 90 тренинга за инструкторе у компанијама). Планирано је да 20 тренера буде обучено и око 1350 инструктора на 90 тренинга. Процењени трошкови тренинга су 17,900 ЕУР за тренинг тренера и 2,650 ЕУР по једном тренингу за инструкторе. Укупни трошкови су ~256,000 ЕУР и обухватају трошкове ангажовања стручњака из иностранства, потребне трошкове пута и смештаја, трошкова исхране, превозилачких услуга и опреме.

По завршетку пројекта, након успостављања система, трошкове обука инструктора сносиће послодавци.

Што се тиче других трошкова, на пример трошкова опремања радног простора, послодавци их неће имати, јер се радни простор неће посебно прилагођавати ученицима. Један од циљева овог модела образовања је да ученици уче у реалном радном окружењу, оном који послодавац већ има.

Трошкове накнаде за превоз ученика је тешко проценити, јер они зависе од удаљености места боравка ученика и радних просторија послодавца, као и од броја ученика који су у дуалном моделу образовања.

Трошкови безбедности на раду зависе од образовног профила, а заправо су и то трошкови који се односе на услов који послодавци морају испунити не само према ученицима, већ и према својим запосленима.

Остали трошкови које ће Привредна комора Србије сносити односе се на:

- учешће у изради предвиђених подзаконских аката;
- утврђивање описа рада у стандарду квалификације;
- учешће у изради плана уписа у средње школе;
- проверу испуњености услова за извођење учења кроз рад код послодавца;
- образовање и рад комисије за утврђивање испуњености услова;
- обраду захтева за проверу испуњености услова;

- издавање и одузимање Потврде о испуњености услова;
- вођење и ажурирање регистра послодаваца којима је издата и одузета Потврда;
- објављивање података из регистра послодаваца на својој интернет страници;
- објављивање, након закљученог уговора о дуалном образовању, информација о плану и програму наставе и учења и друге информације од значаја за учење кроз рад, на својој интернет страници;
- подршку школи да организује учење кроз рад код другог послодавца, у случају раскида уговора о дуалном образовању;
- успостављање и вођење регистра уговора о дуалном образовању и уговора о учењу кроз рад;
- објављивање података из регистра уговора о дуалном образовању на својој интернет страници;
- издавање лиценце инструктора и вођење регистра издатих лиценци;
- именоване квалификованих представника послодаваца за учешће на завршним и матурским испитима.

Комисију на завршним и матурским, као и до сада у огледним профилима, чине представници школе и квалификовани представници послодаваца које именује Привредна комора Србије, а који свој рад обављају без накнаде.

Све трошкове имплементације дуалног образовања које ће Привредна комора Србије сносити неће утицати на висину чланарине, као ни на висину било које друге услуге коју Привредна комора Србије нуди својим чланицима. Висина чланарине је прописана Законом о коморама, а утврђивање висине других услуга су прописане посебним актима Привредне коморе Србије и имају посебне унутрашње процедуре.

Већина трошкова које ће Привредна комора Србије сносити односи се на послове које запослени у Привредној комори Србије већ обављају у току свог редовног посла и током радног времена што неће захтевати њихово додатно ангажовање као ни ангажовање лица ван привредне коморе Србије.

Индијектни трошкови нису процењени, али узимајући у обзир резултате поменутог истраживања које је показало да су су од 2001. до 2012. године привреду недостаци образовног система коштали скоро 3,5 млрд. евра због организације неформалног образовања за увођење у посао нових радника, овим Законом се стварају услови за остваривање добитака за привреду, мала и средња предузећа, ученике као раднике или чак и будуће послодавце.

7. Да ли су позитивне последице доношења закона такве да оправдавају трошкове које ће он створити?

Држава је у претходном периоду одвајала значајна средства за улагање у средње стручно образовање, односно у опремање школских учионица/радионица, као и репро материјала неопходног за ученичку праксу која је и до сада постојала у систему средњег стручног образовања.

С обзиром на то да техничко-технолошки развој значајно напредује, држава није у могућности да обезбеди средства из буџета РС за опремање учионица која би тај развој сврсисходно пратила. Отварањем врата послодавцима који улазе у дуални систем образовања и омогућавање

ученицама да стичу компетенције и кроз учење кроз рад у реалном радном окружењу значајно умањује потребу да држава и даље одваја средства за опремање школских учионица/радионица. Држава ће на овај начин у наредном периоду са порастом броја ученика у дуалном систему као и броја нових дуалних профила уштедети значајна средства којима ће појефтинити школовање ученика у средњем стручном образовању.

Послодавци неће имати потребу да приликом запошљавања нових радника издвајају знатна средства за организовање обуке јер су их ученици већ стекли кроз формално – дуално образовање.

„Јефтина радна снага” се продукује у систему образовања који кроз концепцију наставних планова и програма у стручном образовању не прати савремени техничко-технолошки развој. Одрживост пословања послодаваца је управо доказ да они поседују савремена сазнања о техничко-технолошком напретку и као такви постају партнери у дуалном образовању и омогућавају младима да кроз учење у реалном радном окружењу стичу компетенције.

Очекује се да корист која ће бити остварена увођењем дуалног образовања и његове примене, буде видљива након 5 до 10 година, односно након завршетка једног циклуса средњег образовања које се реализује по дуалном моделу и изласком тих ученика на тржиште рада.

8. Да ли се законом подржава стварање нових привредних субјеката и тржишна конкуренција?

СТИЦАЊЕМ нових знања, компетенција, вештина и способности, стицањем радне дисциплине, осећаја за одговорност, учење самосталном и тимском раду, омогућавањем учења кроз рад у реалном привредном окружењу и подстицању предузетничког духа, ученици као будући радници имаће већу могућност, знања и искуство да се, након школовања, определе за самосталну предузетничку делатност, односно оснивање малих и средњих предузећа. Већи број предузећа требао би позитивно да утиче на тржишну конкуренцију и унапређивање квалитета рада предузећа.

9. Да ли су све заинтересоване стране имале прилику да се изјасне о закону?

На предлог Министарства просвете, науке и технолошког развоја, Одбор за јавне службе Владе Републике Србије, на основу члана 41. став 3. Пословника Владе („Службени гласник РС“, бр 61/06-пречишћени текст, 69/08, 88/09, 33/10, 69/10, 20/11, 37/11, 30/13 и 76/14), на седници одржаној 17. маја 2017. године донео је Закључак 05 Број: 011—4507/2017, којим је утврђено спровођење јавне расправе о Предлогу закона о дуалном образовању и утврђен је Програм јавне расправе.

Јавна расправа о Предлогу закона о дуалном образовању спроведена је у периоду од 19. маја до 8 јуна 2017. године. Текст Предлога закона био је објављен на интернет страници Министарства просвете, науке и технолошког развоја и на порталу е-управе, а заинтересовани су могли своје примедбе, предлоге и сугестије да достављају Министарству путем посебног формулара који се могао преузети на званичној интернет страници Министарства просвете, науке и технолошког развоја.

Током јавне расправе одржане су три трибине у:

1. **Новом Саду**, 26. мај 2017. године у ОШ „Светозар Марковић Тоза”, Јанка Чмалика 89, у периоду од 14,00 – 16,00 часова;

2. **Нишу**, 01. јун 2017. године на Електронском факултету, А. Медведева 14, у периоду од 14,30 – 16,30 часова;

3. **Београду**, 08. јун 2017. године у Сали београдске општине Врачар, Његошева 77, у периоду од 14,00-16,00 часова.

У јавној расправи учествовали су представници: Савета за стручно образовање и образовање одраслих, Завода за унапређивање образовања и васпитања, Покрајинског секретаријата за образовање, управу и националне мањине – националне заједнице, Уније послодаваца Србије, Привредне коморе Србије, Јединица локалне самоуправе, послодаваца, репрезентативних синиката образовања и гранских синдиката. Поред тога учешће у расправи узели су и директори и наставници средњих школа, чланови заједница стручних школа, представници родитеља, невладиних организација и други заинтересовани појединци. Јавна расправа је протекла у полемичком али парламентарном духу осим у случају Београда где је група учесника, која се отворено противи доношењу овог закона, онемогућила да предлог нацрта закона буде представљен од стране предлагача.

Заинтересоване стране имале су прилику да учествују у изради Закона и дају предлоге за измене појединих законских решења. Са представницима свих репрезентативних синдиката у области просвете одржан је састанак након кога је више добијених предлога усвојено и тако постало саставни део Закона. Представници Привредне коморе Србије, као заступници послодаваца - једне од најважнијих заинтересованих страна, све време су били укључени у израду Закона. Представници стручних школа, директори и наставници имали су прилику да креирају поједина законска решења односно дају своје сугестије приликом његове израде. О закону су се у делу који се односи на улогу локалних самоуправа изјаснили и представници Сталне конференције градова и општина.

О Закону су се у виду коментара и предлога изјаснили и међународни експерти, представници Немачке, Аустрије и Швајцарске који руководе донаторским пројектима реформе стручног образовања у Србији.

На е-маил адресу dualno.obrazovanje@mpn.gov.rs, [престигло је укупно 36 дописа са предлозима, примедбама и сугестијама.](#)

- Београдска отворена школа
- УНИЦЕФ
- Завод за унапређивање образовања и васпитања
- Унија послодаваца града Сремска Митровица
- Gebruder Weiss doo
- Покрајински секретаријат за образовање, прописе, управу и националне мањине-националне заједнице
- Пољопривредна школа „Р.Ј. Сеља” Прокупље
- Покрет слободних грађана
- European Graduate School-EGS, Sas-Fe, Švajcarska
- Техничка школа „Дрво арт” БЕОГРАД
- Техничка школа „Иван Сарић ” у Суботици
- Удружење самосталних занатлија Нови Сад

• Пољопривредна школа „Радош Јовановић Сеља” -
Прокупље

- Форум привредника Чачак
- „КОСМОС ПРИНТ”, Београд, графичко предузеће
- Новкол а.д. Београд
- ФАРМАЛОГИСТ ДО БЕОГРАД
- ДОО Студио Марушка
- Techno-Coop doo Subotica
- „ЗАПИС”, Аранђеловац
- dm drogerie markt doo
- Делез Србија
- „ЧУГУРА ПРИНТ”
- Alltech Serbia doo Senta
- „Електромрежа Србије” а.д.
- Немачко-српска привредна комора
- Столарска радионица ТИК Сремска Митровица ЛИОН

ГРОУП СУСТЕМ, групација од 12 чланица (Еуро Петрол, Еуро Гас, Еуро Петрол Транс, Еуро Стеел Центер, ДЕС, Лука Сента, Еуро Гарни Хотел, Интеграл Инжењеринг, Минпрес, Мин Технопроцес, Трансфер Р, Лион карт).

- Удружење Контекст
- Унија синдиката просветних радника Србије
- Центар за политике еманципације
- Удружење „Радник” Београд
- Удружење грађана са хендикепом „Френ”
- Средња школа „Свети Ахилије” Ариље
- Мрежа организација за децу Србије (МОДС)
 - Удружење грађана Родитељ
 - Агроинвест Фондација Србија
 - Центар за интеграцију младих
 - Западнобалкански институт
 - Центар за развој потенцијала деце и младих „Плеј”

Министарство је размотрило све изнете начелне и појединачне сугестије, предлоге и примедбе изнете током јавне расправе.

Примедбе и сугестије за измену појединих чланова или ставова Предлога закона о дуалном образовању, односиле су се на:

- Дефиниције основних појмова, дуално образовање, учење кроз рад, инструктор и посебно координатор учења кроз рад;
- Прецизирање улоге координатора учења кроз рад;
- Допуну одредбе која дефинише област примене Закона;
- Дефинисање каријерног вођења и саветовања и партнерства школе и компаније као додатних принципа дуалног образовања;
- Дефинисање положаја особа са инвалидитетом у оквиру принципа једнаке могућности за све;
- Дефинисање конкурентности привреде као једног од циљева дуалног образовања;

- Прецизирање поступка и надлежности у доношењу планова и програма наставе и учења у дуалном образовању;
- Утврђивање рока важења стандарда квалификације на максимално пет година;
- Прецизирање обима учења кроз рад код послодавца, дневног времена учења и максималне недељне оптерећености ученика у процесу учења кроз рад;
- Прецизирање услова под којим се део учења кроз рад реализује у школи;
- Разјашњење улоге школе, послодавца, родитеља и ученика у процесу уписа ученика, посебно у делу распоређивање ученика код послодавца;
- Послодавци захтевају могућност селекције и избора ученика на учењу кроз рад;
- Прецизирање одредаба заштите права ученика у домену безбедности на раду као и у домену одредаба уредбе о недозвољеним пословима за децу;
- Прецизирање процедуре лиценцирања послодаваца, улоге ПКС и састава Комисије која утврђује испуњеност услова;
- Прецизирање процедуре контроле лиценцираних послодаваца и поступка одузимања лиценце;
- Минимално трајање уговора о дуалном образовању;
- Укидање обавезе објављивања уговора на интернет страници школе и послодавца;
- Раскид уговора од стране послодавца да се омогући у случају организационих и технолошких разлога;
- Раскид уговора од стране ученика да се омогући у случају намере ученика да промени школу и образовни профил;
- Прецизирање обавезних елемената уговора о учењу кроз рад посебно елемената материјално и финансијско обезбеђење ученика;
- Прецизирање одредби услова за инструктора – инструктор мора имати најмање исти ниво образовања као што је ниво профила у коме је ангажован као инструктор;
- Дужина трајања педагошко дидактичке обуке треба да буде повећана у односу на предложених 40 сати. Послодавци сматрају да обука може бити и краћа;
- Прецизирање обавезе плаћања обуке и испита за инструктора и прецизирање ко плаћа обуку;
- Прецизирање односа броја инструктора и ученика које инструирају од 1:5 до 1:10;
- Прецизирање састава Комисије која спроводи испит за лиценцу инструктора, обавезни чланови из Министарства, Завода за унапређивање образовања и васпитања и чланица ПКС;
- Конкретизација садржаја и поступка матурског и завршног испита;
- Прецизирање одредбе плаћања превоза ученику на учењу кроз рад на износ стварних трошкова за јавни градски превоз и накнаде трошкова исхране у складу са општим актом послодавца;
- Повећање износа финансијског обезбеђења ученика на 70% минималне цене рада по радном часу проведеном на учењу кроз рад. Предлаже се избацивање одредбе продуктиван рад;

- Обезбедити ученику сигурност располагања добијеном надокнадом и спречити могуће злоупотребе родитеља или другог законског заступника;
 - Увести праћење реализације наставе и учења код послодавца од стране просветних саветника и Завода за унапређивање образовања и васпитања;
 - Брисати одредбе које прописују надзор од стране просветног инспектора у просторијама послодавца;
 - Размотрити казнене одредбе са могућношћу њиховог елиминисања у циљу укључивања што већег броја послодавца – предлог ПКС;
 - Повећати предвиђене казне како би се превентивно деловало на кршење одредби закона – предлог појединих учесника;
 - Доношење подзаконских аката истовремено са усвајањем Закона;
- Одложити примену за једну годину због потребе боље припреме подзаконских аката.

Министарство просвете, науке и технолошког развоја извршило је неопходне измене Предлога закона уважавајући одређене примедбе добијене у току јавне расправе. Све примедбе, сугестије и предлози који су упућени предлагачу у току јавне расправе су пажљиво размотрени. Сви предлози и сугестије којима се унапређују законска решења предложеног текста Предлога закона уграђена су у коначни текст Предлога закона

Према одредбама Предлога закона о дуалном образовању, ученици нису у процесу рада већ у процесу учења кроз рад, односно моделу реализације плана и програма наставе и учења који се односи и на стицање компетенција у сарадњи са послодавцима. С обзиром на то да дуално образовање као модел реализације наставе подразумева и стимулацију кроз издвајање материјалних средстава, са релевантним партнерима који су учествовали у креирању Закона усаглашен је став да ученик добија најмање 70% минималне цене рада по сату. Овај износ је производ усаглашеног мишљења ових заинтересованих страна да ученик за време реализације плана и програма наставе и учења је у процесу учења и та средства су опредељена као мотивација и подршка стицању компетенција, а не као накнада за продуктиван рад за који се претпоставља да ће ученик остварити тек у завршној фази свог школовања.

10. Које ће се мере током примене закона предузети да би се постигло оно што се законом предвиђа?

Одузимање Потврде послодавцу о испуњености услова за извођење учења кроз рад, Привредна комора Србије ће вршити на основу контроле, а по добијеним информацијама које добије од АПР, школе, ученика/родитеља, надлежних инспекција и органа, а најпре од својих регионалних канцеларија које су и сад у сталном контакту са предузећима и посебно ће бити са свим предузећима која буду у дуалном систему образовања.

Имплементација Закона о дуалном образовању подразумева следеће мере:

- послодавци ће обезбеђивати материјално-техничке услове за извођење учења кроз рад, као и финансијске кроз право на накнаду за учење кроз рад;

- Привредна комора Србије ће у сарадњи са Министарством и Заводом створити базу тренера (обучити тренере), кроз пројекат Привредне коморе Србије и Привредне коморе Аустрије и другим поменутиим иностраним партнерима, који ће бити одговорни даље за обуку инструктора из предузећа;

- Привредна комора Србије ће бити одговорна за организацију обуке и лиценцирање лица запослених у предузећима – инструктора који ће бити одговорни за ученике током учења кроз рад односно за њихово стицање компетенција прописаних стандардом квалификације и планом и програмом наставе и учења.

У циљу потпуне примене овог закона, Министарство ће донети подзаконске акте у роковима прописаним овим законом, и то:

1. Правилник о плану и програму наставе и учења, који садржи и стандард квалификација (састоји се од описа рада и циљева и исхода учења);
2. Правилник о програму обуке за инструктора и ближе услове о полагању испита за инструктора;
3. Правилник о начину распоређивања ученика за учење кроз рад;
4. Правилник о ближим условима о начину рада, активностима и саставу тима за каријерно вођење и саветовање.

Наведене подзаконске акте министар ће донети у року од шест месеци од дана ступања на снагу закона.

У циљу потпуне примене овог закона, Привредна комора Србије ће донети опште акте у роковима прописаним овим законом, и то:

1. Акт о организацији, саставу и начину рада комисије за утврђивање испуњености услова за извођење учења кроз рад код послодавца;
2. Акт о спровођењу обуке, саставу комисије на испиту за стицање лиценце инструктора, издавању лиценце и регистру издатих лиценци;
3. Акт о висини трошкова обуке и полагања испита за инструктора.

Наведена акта Привредна комора Србије ће донети у року од три месеца од дана ступања на снагу закона.

У вези са институционално-управљачким мерама и активностима органа и организација за спровођење Закона обезбеђени су финансијски, техничко-технолошки, организациони и кадровски капацитети. За спровођење нових решења и за примену Закона неће бити потребно мењати организациону структуру органа и организација које ће учествовати у припреми и реализацији дуалног образовања (Министарство, Завод за унапређивање образовања и васпитања, Министарство за рад, стручне школе, предузећа и др.), као ни мењати број запослених у њима.

С тим у вези, напомињемо да ће Привредна комора Србије, као једино удружење привредника у Републици Србији које заступа интересе привреде у дуалном образовању, преузети на себе реализацију низа законом прописаних активности. Будући да је Привредна комора Србије основана Законом о привредним коморама („Службени гласник РС”, број 112/15), сви привредни субјекти су чланови Привредне коморе Србије (чланство је обавезно). Привредна комора Србије има регионалну покривеност, тј. мрежу канцеларија широм Републике Србије. Надзор над радом Привредне коморе Србије биће вршен од стране Комисије за развој дуалног образовања, коју формира Влада.

ИЗЈАВА О УСКЛАЂЕНОСТИ ПРОПИСА СА ПРОПИСИМА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ

1. Овлашћени предлагач прописа: Влада

Обрађивач: Министарство просвете, науке и технолошког развоја

2. Назив прописа

Предлог закона о дуалном образовању
Draft Law on Dual Education

3. Усклађеност прописа с одредбама Споразума о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица, са једне стране, и Републике Србије са друге стране („Службени гласник РС”, број 83/08) (у даљем тексту: Споразум):

- а) Одредба Споразума која се односи на нормативну садржину прописа,
Наслов VIII Политике сарадње, члан 102. Споразума (Образовање и стручно оспособљавање)
- б) Прелазни рок за усклађивање законодавства према одредбама Споразума, општи рок
- в) Оцена испуњености обавезе које произлазе из наведене одредбе Споразума, испуњава
- г) Разлози за делимично испуњавање, односно неиспуњавање обавеза које произлазе из наведене одредбе Споразума,
нема
- д) Веза са Националним програмом за усвајање правних тековина Европске уније.
нема

4. Усклађеност прописа са прописима Европске уније:

- а) Навођење одредби примарних извора права Европске уније и оцене усклађености са њима,
Уговор о функционисању ЕУ, Наслов XII Образовање, Стручно оспособљавање, омладина и спорт – потпуно усклађен у делу који се односи на систем образовања и васпитања
- б) Навођење секундарних извора права Европске уније и оцене усклађености са њима,
нема секундарних извора права ЕУ са којима је потребно обезбедити усклађивање
Пропис је у потпуности усклађен са основним принципима и препорукама из *acquis* у делу који се односи на систем образовања на нивоу предшколског, основног и средњег образовања.
- в) Навођење осталих извора права Европске уније и усклађеност са њима,
нема
- г) Разлози за делимичну усклађеност, односно неусклађеност,
нема
- д) Рок у којем је предвиђено постизање потпуне усклађености прописа са прописима Европске уније.
нема

5. Уколико не постоје одговарајуће надлежности Европске уније у материји коју регулише пропис, и/или не постоје одговарајући секундарни извори права Европске уније са којима је потребно обезбедити усклађеност, потребно је образложити ту чињеницу. У овом случају, није потребно попуњавати Табелу усклађености прописа. Табелу усклађености није потребно попуњавати и уколико се домаћим прописом не врши пренос одредби секундарног извора права Европске уније већ се искључиво врши примена или спровођење неког захтева који произилази из одредбе секундарног извора права (нпр. Предлогом одлуке о изради стратешке процене утицаја биће спроведена обавеза из члана 4. Директиве 2001/42/ЕЗ, али се не врши и пренос те одредбе директиве).

6. Да ли су претходно наведени извори права Европске уније преведени на српски језик?

Нису

7. Да ли је пропис преведен на неки службени језик Европске уније?

Предлог закона о дуалном образовању је преведен на енглески језик.

8. Сарадња са Европском унијом и учешће консултаната у изради прописа и њихово мишљење о усклађености.

У поступку израде Предлога закона о дуалном образовању није била консултована Европска комисија односно друга стручна тела Европске уније.